

ВАЛЯННЯ
(ДМ/10/О, ознайомчий курс)

НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

II півріччя, ознайомчий курс. Завдання: вивчення основних матеріалів та інструментів художнього валяння; ознайомлення із особливостями прояву та застосування основних композиційних засобів; визначення загальних принципів конструктивної побудови форми; опанування елементарних технічних прийомів сухого валяння та оздоблення валяних виробів; відтворення нескладного декоративного зразка (об'єкта) у матеріалі.

ДМ/10/О Валяння			
Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 6. Художнє валяння		38	
6.1. Загальні відомості про валяння	Валяння як спосіб утворення нетканого полотна або об'єму із непряденої вовни. Різновиди виробів у техніці валяння (пласкі та об'ємні). Техніки валяння (сухе (фільцевання) та мокре).	1	Описує, що таке «валяне» полотно. Називає вивчені пласкі та об'ємні валяні вироби. Розрізняє вивчені техніки валяння.
6.2. Основні матеріали та інструменти	Основні види вовни (овеча (груба, середньорунна, тонка); козина; альпака; верблюжа тощо). Форма вовни для валяння (гребінна стрічка (топс), кардочес, сліввер, фліс, префельт). Декоративні волокна (шовк, льон, віскоза, бавовна, бамбук, соя тощо) та оздоблювальні матеріали (мереживо, тканина, скляні або керамічні кульки, дріт, непси, намистини, пряжа, гудзики тощо). Інструменти та приладдя для сухого валяння: набір голок із зазубринами, що включає № 25, № 36, № 38 (зірчаста та корончата), № 40 (трикутна); тримач для голок; підкладка	1	Називає основні вивчені види вовни для валяння та форму, в якій вона виробляється. Описує вивчені декоративні волокна та оздоблювальні матеріали. Розрізняє вивчені інструменти та приладдя для різних видів валяння, дотримується правил безпечної роботи з ними.

	<p>з пінопласту (товщиною 3,0 – 5,0 см); щітка для одягу; голки швацькі.</p> <p>Інструменти та приладдя для <i>мокрого валяння</i>: пузирчаста поліетиленова плівка; москітна сітка; рушник; мило (оливкове чи дитяче); ємність для води; губка; гумова груша; інструменти для ущільнювання повсті (віброшліфувальна машинка, пральна дошка або бамбуковий чи гумовий килимок); електрична нагрівальна плитка.</p> <p>Правила безпечної роботи в майстерні.</p>		
<p>6.3. Композиційні засоби та конструктивна побудова форми</p>	<p>Композиційні особливості об'ємних валяних виробів (усталеність та врівноваженість форми, відповідність пропорцій та розмірів елементів образу, фактурність, кольорові сполучення).</p> <p>Характер та виразність форми (грузна, легка, струнка, лінива, напружена тощо).</p> <p>Сплутування / зціплення волокон як принцип утворення повсті (об'єму або полотна).</p> <p>Каркасна основа об'ємних валяних виробів (пластик, фольга, дріт тощо).</p> <p>Асоціативно-образне вирішення валяних виробів (рослини, тварини, сюжетні композиції, казкові персонажі тощо).</p> <p>Навчально-творча робота на створення ескізу нескладного об'ємного валяного виробу (висота мотиву зображення 8,0 – 15,0 см, масштаб зображення 1:1; наприклад, на тему «Хитра лисичка»,</p>	2	<p>Називає вивчені композиційні особливості об'ємних валяних виробів.</p> <p>Описує як утворюється об'ємна або пласка валяна форма.</p> <p>Називає вивчені каркасні матеріали для об'ємних валяних виробів.</p> <p>Уміє створити робочий ескіз майбутнього об'ємного валяного зразка.</p>

	«Зацікавлений ведмедик», «Грайливий котик» тощо). Художні матеріали та інструменти: папір А4, кольорові олівці, ножиці.		
6.4. Елементарні прийоми техніки сухого валяння		34	
6.4.1. Прийом моделювання форми пробивними голками	Скручування шматка вовни (слівер) у тугу грудку. Втикання пробивної голки у вовну на пінопластовій підкладці. Довготривале ущільнення вовни голками з усіх боків. Нанесення тонкою голкою кольорової вовни на ущільнену кульку. Декорування кульок бісером. Навчально-творча робота на утворення валяного виробу за допомогою пробивних голок (зразок розміром 2,0 – 3,0 см; наприклад, «Намистинки», «Кольорові кульки» тощо). Робочі матеріали та інструменти: слівер (нефарбована цупка вовна), тонка різнокольорова вовна, набір пробивних голок, бісер, швацькі голки.	4	Описує та виконує елементарну послідовність дій, за яких виконується сухе валяння. Утворює нескладний валяний зразок за допомогою пробивних голок, декорує його бісером.
6.4.2. Площинна форма. Поєднання плоских та об'ємних елементів композиції	Створення плоскої валяної іграшки за допомогою голок різного типу. Пропорції форми та її художній образ (веселий, ніжний, прудкий тощо). Навчально-творча робота на утворення плоскої валяної іграшки (зразок розміром 7,0 x 3,0 см / 10,0 x 4,0 см; наприклад, на тему «Рибка», «Морська істота» тощо). Робочі матеріали та інструменти: слівер, різнокольорова вовна, нитки, очі (скляні), набір валяльних голок,	10	Уміє утворити невеликий плоский виріб, утримуючи чіткий силует форми.

	<p>пінопластова підкладка, швацька голка.</p> <p>Способи поєднання нескладних плоских та об'ємних валяних виробів (за допомогою ниток, ланцюжків, клею тощо). Утворення композиції із додаванням виразних деталей (зірочок, намистин, мушлі, каркасу даху каруселі тощо).</p> <p>Навчально-творча робота на утворення образної композиції (з поєднанням попередньо виготовлених зразків¹; наприклад, на тему «Брошка», «Брелок» (індивідуальна робота), «Карусель» (колективна робота) тощо).</p>		<p>Знає та застосовує вивчені способи поєднання нескладних плоских та об'ємних валяних деталей.</p> <p>Уміє утворити нескладну просторову композицію з окремих елементів, зберігаючи та розвиваючи образне рішення (зокрема, за допомогою викладача).</p>
6.4.3. Поєднання об'ємних елементів композиції	<p>Створення об'ємного валяного виробу (за <u>мотивом, розробленим у підмодулі 6.3</u>).</p> <p>Виокремлення деталей мотиву / зображення для подальшої роботи в матеріалі – отримання лекал.</p> <p>Основна послідовність дій для утворення об'ємної форми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обмальовування маркером на пінопласті контурів всіх попередньо вирізаних деталей мотиву (фігурки) із віддзеркаленням парних деталей; - відщипування для кожної парної деталі однакових шматочків вовни (лапки чи вушка мають бути однакові); - заповнення вовною внутрішнього простору обведених контурів деталей; 	8	<p>Описує та виконує основну послідовність дій для утворення об'ємної форми.</p>

¹ Тут і далі підкреслені ключові моменти / умови виконання навчальних завдань.

	<ul style="list-style-type: none"> - перегортання форми після досягнення необхідного об'єму; - подальше доопрацювання форми з іншого боку; - закруглення / вирівнювання країв деталей (вовну лишаємо незаваленою у місці кріплення деталей до основної частини форми, якщо такі деталі будуть нерухомими); - поєднання об'ємних елементів композиції за допомогою привалювання або зшивання вощеною цупкою ниткою; - приєднання (пришивання) всіх дрібних деталей: ніс, очі, вії тощо); - оформлення фігурки – замилювання форми; - оздоблення виробу (вишивка, розшивка тощо); - виготовлення аксесуарів, декорацій тощо. <p>Навчально-творча робота на утворення об'ємного валяного виробу. Робочі матеріали та інструменти: <i>слівер, різнокольорова вовна, нитки, набір пробивних ґолок, пінопластова підкладка, швацька голка.</i></p>		<p>Уміє набивати / ущільнювати об'ємні деталі форми, з'єднувати їх у нескладну цілісну валяну композицію та оздоблювати її згідно з образним рішенням.</p>
<p>6.4.4. Створення об'ємного валяного виробу з рухомими елементами</p>	<p>Опрацювання основної послідовності дій для створення об'ємних деталей. Вибір шарнірів для рухомих деталей (гудзик, намистина, спеціальні диски тощо). Встановлення та завалювання дисків-шарнірів (за допомогою викладача).</p> <p>Навчально-творча робота на утворення нескладного об'ємного валяного виробу</p>	12	<p>Називає, що може слугувати шарнірами для рухомих деталей та правильно їх обирає.</p> <p>Утворює нескладний об'ємний валяний виріб, встановлює за допомогою</p>

	<p>з рухомими деталями (зразок висотою 10,0 - 12,0 см; наприклад, на тему «Улюблена тваринка», «Чарівний птах» тощо). <u>Роботі передуює ескіз та отримання лекал його деталей.</u> Робочі матеріали та інструменти: слівер, різнокольорова вовна, нитки, набір пробивних голок, пінопластова підкладка, швацька голка, диски-шарніри).</p>		викладача шарніри для рухомих деталей.
Загальна кількість годин за друге півріччя:		38	

Під час виконання програми **підсумкового контролю ознайомчого курсу** за технікою «Валяння» учень / учениця:

називає основні види сировини для валяння, правильно та безпечно використовує прості інструменти для сухого валяння;

застосовує вивчені композиційні засоби для утворення абстрактної або сюжетної композиції;

описує конструктивну побудову форми як змішування та ущільнення волокон вовни;

створює робочий ескіз майбутньої декоративної форми (зокрема, лекала окремих деталей);

уміє утворити вивченими прийомами сухого валяння нескладний об'ємний зразок та декорувати його.

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ОЗНАЙОМЧОГО КУРСУ ЗА ТЕХНІКОЮ «ВАЛЯННЯ»

6.1. Загальні відомості про валяння

Все про техніку сухого валяння. URL: <http://surl.li/dlmmc>

Сухе валяння з вовни. Women.In.Ua. URL: <http://women.in.ua/suhe-valyannya-z-vovny.html>

Голки для валяння. Needle Felted Cat Head Series: Part 1 – Needle Felting a Cat Head Shape (3D wool cat face sculpture). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TvipPZMs1fU>

6.2. Основні матеріали та інструменти

6.4.1. Прийом моделювання форми пробивними голками

Навчально-творча робота на утворення валяного виробу за допомогою пробивних голок (зразок розміром 2,0 – 3,0 см; наприклад, «Намистинки», «Кольорові кульки» тощо).

6.4.2. Площинна форма. Поєднання плоских та об'ємних елементів композиції

Навчально-творча робота на утворення плоскої валяної іграшки (зразок розміром 7,0 x 3,0 см / 10,0 x 4,0 см; наприклад, на тему «Рибка», «Морська істота» тощо).

(продовження)

Навчально-творча робота на утворення образної композиції (з доопрацюванням та поєднанням попередньо виготовлених зразків, наприклад, на тему «Брошка» / «Брелок» (індивідуальна робота), «Карусель» (колективна робота) тощо).

(продовження, приклад колективної роботи «Карусель»)

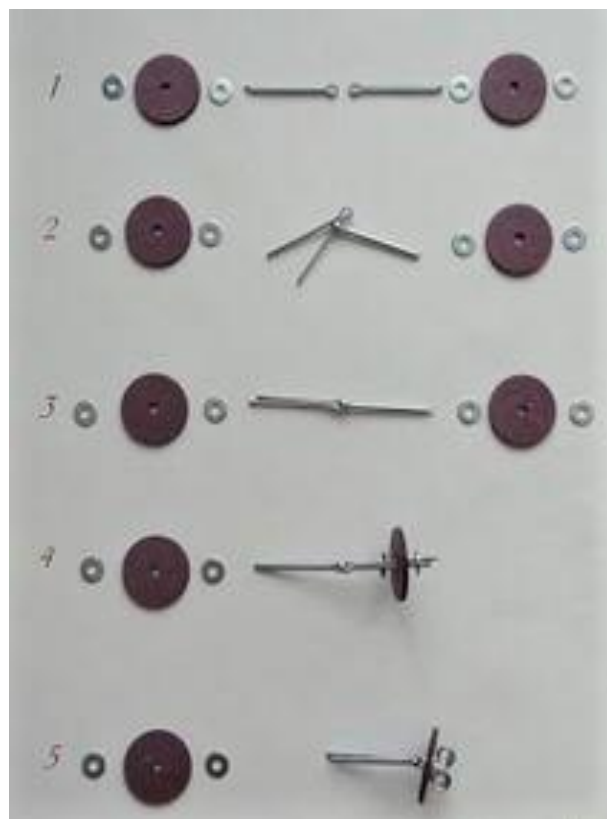
6.4.3. Поєднання об'ємних елементів композиції

**Навчально-творча робота на утворення об'ємного валяного виробу
(за мотивом, розробленим у підмодулі 6.3).**

6.4.4. Створення об'ємного валяного виробу з рухомими елементами

Навчально-творча робота на утворення нескладного об'ємного валяного виробу з рухомими деталями (зразок висотою 10,0 – 12,0 см; наприклад, на тему «Улюблена тваринка», «Чарівний птах» тощо).

(продовження)

